

Національна академія наук України
Міністерство освіти і науки України

Міжнародний науково-навчальний центр
інформаційних технологій та систем

Дев'ята міжнародна конференція

**Нові інформаційні технології в
освіті для всіх**

ITEA-2014

Збірка праць

Частина 1

26 листопада

Київ 2014

Збірник праць Дев'ятої міжнародної конференції «Нові інформаційні технології в освіті для всіх», що відбулася 25-26 листопада 2014р. на базі Міжнародного науково-навчального центру інформаційних технологій та систем, містить вибрані доповіді за наступними напрямками: Е-навчання: виклики сучасного інформаційного суспільства; Інфраструктура Е-навчання; ІКТ в освіті для всіх; Педагогічні аспекти Е-навчання; ІКТ в дошкільній та шкільній освіті; Розвиток системи підготовки та перепідготовки фахівців.

Зміст доповідей подано в авторській редакції.

©IRTC, 2014

2

ЗМІСТ

Апаньєва Т. В. ВИКОРИСТАННЯ ДИНАМІЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА OPENCLASS ПРИ ВИВЧЕННІ РОЗДІЛУ «ТРИГОНОМЕТРИЧНІ ФУНКЦІЇ».....	8
Артемченко В.Б., Артемченко Л.В., Артемченко О.В. СОЦІАЛЬНІ СЕРВІСИ WEB 2.0 В ОНЛАЙН-КУРСІ «МЕТОДИКА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ».....	13
Барабан О.Д. ОРГАНІЗАЦІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОГО НАВЧАННЯ ПЕДАГОГІВ НА АНДРОГОГІЧНИХ ЗАСАДАХ.....	16
Башманівський О. Л. ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ СИНХРОННОЇ КОМУНІКАЦІЇ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	22
Бережиська С.М. РЕАЛІЗАЦІЯ МЕТОДУ ПРОЕКТІВ ЗАСОБАМИ E-LEARNING.....	26
Бережиська О. ІНФОРМАЦІЙНІ КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ.....	30
Бессарабов В.І. СТРАТЕГІЯ ВІЛЬНОГО ДОСТУПУ ДО НАВЧАЛЬНИХ РЕСУРСІВ В ХМАРО ОРІЄНТОВАНИХ ЕЛЕКТРОННИХ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ КОМПЛЕКСАХ.....	36
Бецько О. С. ТЕЛЕБАЧЕННЯ, DVD ТА ВІДЕО В РОЗВИТКУ БАЗОВИХ ІНШОМОВНИХ НАВИЧОК.....	41
Бєлякєва Т.В., Попомарева Н.С. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ WEB 2.0 У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ.....	45
Білоусова Л. І., Колгатін О. Г., Колгатін Л. С. ФАКТОРИ ЕФЕКТИВНОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ В ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	52
Бовтрук Н. С. ДИДАКТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЕЛЕКТРОННИХ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ.....	59
Богачков Ю., Ухань П. ПРИНЦИП ПОВУДОВИ БАНКУ НАВЧАЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ ДЛЯ АДАПТИВНОГО НАВЧАННЯ НА ОСНОВІ ОБЛІКУ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЩО ФОРМУЮТЬСЯ.....	62

3

Борозенко О. В. E-LEARNING В СИСТЕМІ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КЕРІВНИКІВ СТРУКТУРНИХ ПІДРОЗДІЛІВ З ПРОДАЖУ ПОСЛУГ ЗВ'ЯЗКУ ТА ОСЛУГОВУВАННЯ СПОЖИВАЧІВ 68

Брескіна Л.В. АНАЛІЗ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ АСПЕКТІВ ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ У НАВЧАННІ 73

Вадаська С. В. ДИСТАНЦІЙНІ КУРСИ ДЛЯ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ 80

Вакалюк Т. А. ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ХМАРО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА 83

Вербівський Д. С. РОЗВИТОК ЕЛЕКТРОННИХ БІБЛІОТЕК: СВІТОВИЙ ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ 87

Воропкін О. С. ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ: ПОНЯТТЯ, СУТНІСТЬ 93

Гаріна С.М. SMART-ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ НАВЧАЛЬНОГО КОНТЕНТУ КОМП'ЮТЕРНО-ОРІЄНТОВАНИХ ДИСЦИПЛІН 100

Герасименко І.В., Галасун К. І., Глушенко В.В. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ 107

Герасименко Н. В. ВИКОРИСТАННЯ Web 2.0 ТЕХНОЛОГІЙ У ОСВІТІ ДОРОСЛИХ СУМЩИНИ 113

Герич Т.П., Антошок Я.М. ОРГАНІЗАЦІЯ КАМПУСНОГО ПОЧТОВОГО СЕРВІСА НА ОСНОВЕ ОБЛАЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДОСТУПА 116

Годун Ю. І. МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ РОЗДІЛУ "ЗАХИСТ ІНФОРМАЦІЇ" ДЛЯ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ 119

Головня О. С. КРИТЕРІЇ ВИБОРУ ВІРТУАЛІЗАЦІЙНОГО ПЗ У НАВЧАННІ UNIX-ПОДІБНИХ ОПЕРАЦІЙНИХ СИСТЕМ 124

Грабовський П. П. РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ РОБОТИ З РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ

4

ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНИХ ПРЕДМЕТІВ У ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ ОСВІТІ 131

Бєлявцева Т.В., Грабовська Т.Я. ОСНОВНІ АСПЕКТИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ХІМІЇ ...137

Григорюк А. Г. КОМП'ЮТЕРНЕ ТЕСТУВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ З ДИСЦИПЛІНИ "МОДЕЛЮВАННЯ СИСТЕМ" 143

Доцекко С. О. ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЗАСОБАМИ ІКТ 146

Драчук Ю.З., Спітко Є.О., Дульцева І.І. ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ ФОРМ ОСВІТИ В ЛУГАНСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ 149

Дроздович Н. СТВОРЕННЯ ЕЛЕКТРОННИХ КУРСІВ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ НА ПЛАТФОРМІ MOODLE 156

Дулка Т.М. ФУНКЦІОНАЛЬНА АРХІТЕКТУРА ОСВІТЬОГО ІНТЕРНЕТ-ПОРТАЛУ 161

Диченко Н. М. Е-НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ 166

Жицька С.А., Сфімова О.М. ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ У ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ 172

Жук М.В. LLL ВІМІР Е-ОСВІТИ 179

Захар О. Г. ІННОВАЦІЙНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ 189

Зиков Ф.Н., Зиков А.Ф. КОМП'ЮТЕРНИЙ КОНТРОЛЬ УМІНЬ В КУРСІ ІНФОРМАТИКИ 196

Іванчицька Н.А., Уханов І.Б. ТЕХНІЧНІ МОЖЛИВОСТІ ПРОГРАМИ NOT ROTATOES ДЛЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ 199

Івашенко В.П., Шпачич Г.Г. ОБ'ЄКТНО-ОРІЄНТОВАНА МОДЕЛЬ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ВУЗУ 203

5

Івлієва О.М. СТВОРЕННЯ ТА ОЦІНКА ЯКОСТІ ТЕСТІВ ДЛЯ КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ З МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН.....	206
Кавецька Т. М. ТЕХНОЛОГІЇ ЕЛЕКТРОННОГО НАВЧАННЯ: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ.....	212
Карчиук С. О. ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНІ СИСТЕМИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.....	221
Касаткін Д. Ю. КЛАСИФІКАЦІЯ СУЧАСНИХ КОМП'ЮТЕРНО-ОРІЄНТОВАНИХ СИСТЕМ НАВЧАННЯ: НЕДОЛІКИ ТА ПЕРЕВАГИ.....	225
Маркарян А. О. ТЕХНОЛОГІЯ ВІДСТЕЖЕННЯ КЛІКІВ МИШЕЮ В СИСТЕМІ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ.....	232
Копалетко Я.О., Антонюк Я.М. ІСПОЛЬЗОВАНИЕ ВИРТУАЛЬНЫХ МАШИН ДЛЯ МОДЕЛИРОВАНИЯ УЧЕБНЫХ КОМПЛЕКСОВ ПРИ ИЗУЧЕНИИ ТЕЛЕКОММУНИКАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ.....	235
Колов К. Р. ДОСТАТНІСТЬ ІНФРАСТРУКТУРИ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ КОМП'ЮТЕРНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДУ ПІСЛЯ ДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ.....	240
Швачич Г.Г., Копалетсон В.С., Заборова Т.М. ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН.....	245
Корсун Г.О. ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ У СИСТЕМІ ОСВІТИ НІМЕЧЧИНИ.....	247
Кочарян А.Б., Морзе Н.В. МОДЕЛЬ КОРПОРАТИВНОГО СТАНДАРТУ ІКТ-КОМПЕТЕНТНОСТІ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ УНІВЕРСИТЕТУ.....	254
Попова Н.В., Кравченко А.Ю. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СТВОРЕННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ КУРСІВ, ЩО ПІДТРИМУЮТЬ ПІДГОТОВКУ СПЕЦІАЛІСТІВ ЗА НАПРЯМКАМИ.....	260
Кравчина О. Є. ОЦІНЮВАННЯ ІКТ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ: ДОСВІД ЧЕХІЇ ТА СЛОВАЧЧИНИ.....	263

Крипачок О.М. ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДИК ЕКСТРЕМАЛЬНОГО ПРОГРАМУВАННЯ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ.....	269
Кудінов М.В. АКТИВІЗАЦІЯ ВИВЧЕННЯ АВТОМАТИЗОВАНОГО ПРОЕКТУВАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	274
Кузьмінська О.Г. ЯК ДОПОМОГТИ МАЙБУТНІМ ВИКЛАДАЧАМ ВИШУ СТАТИ ОСВІТІМИ ЛІДЕРАМИ?.....	280
Кулішов С.К., Яковенко О.М. ПОСІДНАННЯ ON-LINE ТА OFF-LINE НАВЧАННЯ ЗАСТОСУВАННЮ ГЕНЕТИЧНОГО АЛГОРИТМУ В ПРИЙНЯТТІ ДІАГНОСТИЧНИХ ТА ЛІКУВЛЬНИХ РІШЕНЬ В КЛІНІЦІ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ.....	287
Лабудько С. П. БЛОГ ЯК СЕРЕДОВИЩЕ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ВЧИТЕЛЯ.....	291

ФАКТОРИ ЕФЕКТИВНОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ В ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Білоусова Л. І., Колгатін О. Г., Колгатіна Л. С.
Харківський національний педагогічний
університет імені Г. С. Сковороди

Методом анкетування студентів проведено діагностику особливостей реалізації самостійної роботи в навчальному процесі педагогічного університету. Аналіз отриманих даних дає можливість підтвердити корисність систематичної самостійної роботи, визначити деякі причини труднощів. Зокрема, привертають увагу суттєві проблеми в організації тієї частини самостійної роботи, що стирається на застосування ресурсів Інтернет, що, у свою чергу, потребує побудови специфічної системи управління самостійною роботою в інформаційно-комунікаційному педагогічному середовищі.

Самостійна робота студентів є провідним елементом сучасного навчального процесу й безумовно знаходиться в центрі уваги дослідників. Ефективна навчальна діяльність під час самостійної роботи потребує підготовки студентів до такої діяльності через здійснення прямого і опосередкованого управління. Проте побудова системи управління неможлива без визначення основних причинно-наслідкових зв'язків, які притаманні об'єкту управління. Спираючись на досягнення педагогічної науки, зокрема, принципи дидактики та певні відомі закономірності, можливо визначити основні принципи побудови такої системи, але конкретна її реалізація можлива лише за умови емпіричних досліджень основних зв'язків з урахуванням особливості конкретного навчального процесу, а також за умови залучення досвіду викладачів-експертів.

Проблемам управління самостійною роботою студентів присвячено багато досліджень. У сучасній педагогіці складно знайти відомого фахівця, який би не приділяв увагу самостійній навчальній діяльності. Серед останніх фундаментальних праць, спеціально присвячених проблемам організації самостійної роботи студентів, можна виділити дослідження О. В. Малихіна

[1], де теоретично обґрунтовується й експериментально апробується модель системи й відповідна їй технологія організації самостійної навчальної діяльності студентів вищих педагогічних навчальних закладів на прикладі вивчення іноземної мови. Пріоритетними є дослідження проблем організації навчальної діяльності студентів у системах відкритої освіти [2] та в інформаційно-комунікаційному педагогічному середовищі [3]. Основою ефективно організації самостійної навчальної діяльності студентів вищих навчальних закладів є дослідження дидактичних умов організації самостійної роботи студентів як на теоретичному рівні, так і за допомогою анкетного опитування [4], [5], [6]. Так, за даними [6] визначено, що студенти третього курсу під час виконання самостійної роботи мали справу з такими труднощами як незрозумілі вимоги, відсутність фахової літератури, невідповідність завдань самостійної роботи тематиці навчального курсу. Цікавими, на наш погляд, є результати анкетування студентів з питань застосування інформаційних технологій, зокрема під час самостійної роботи [7]. За результатами цього опитування студенти при підготовці до навчальних занять переважно користуються конспектами лекцій і електронними ресурсами, а не підручником або іншими навчальними матеріалами [7]. Метод анкетування було застосовано для визначення проблем організації самостійної роботи майбутніх учителів початкових класів в Луганському національному університеті імені Тараса Шевченка [8]. За результатами [8], студенти частіше визначають такі труднощі під час виконання самостійної роботи: недостатньо літератури (недостатньо інформації в Інтернет), незрозумілі завдання або вимоги, брак часу, проблеми з пошуком інформації, великий обсяг інформації, що утруднює її опрацювання. Незважаючи на значний інтерес дослідників до педагогічних умов організації самостійної роботи студентів, проблема емпіричного дослідження основних зв'язків між факторами, що обумовлюють ефективність самостійної навчальної діяльності, залишається не вичерпаною.

Сучасний навчальний процес значною мірою відбувається в інформаційно-комунікаційному педагогічному середовищі, що докорінно змінює значення, частоту й ефективність

застосування багатьох видів самостійної роботи. Це викликає потребу в емпіричних дослідженнях для визначення особливостей здійснення студентами такої навчальної роботи й формування шляхів ефективного управління самостійною роботою студента в сучасних умовах реалізації навчального процесу в інформаційно-комунікаційному педагогічному середовищі. Обробка результатів анкетування студентів з питань організації самостійної роботи має бути спрямованою на виокремлення значущих факторів і встановлення зв'язків між факторами, а не на оцінки цих факторів студентами, оскільки такі оцінки кожен студент робить у власному масштабі.

Метою дослідження є аналіз особливостей самостійної роботи студентів та визначення рекомендацій щодо напрямів удосконалення управління самостійною роботою в сучасних умовах.

Для діагностики особливостей самостійної роботи студентів, яка відбувається в рамках традиційного навчального процесу, було розроблено анкету (табл. 1), що передбачає самооцінку студентами певних елементів реалізації самостійної роботи та її результативності, поглядів на навчальну діяльність. У бланку анкети студентам було запропоновано нечіткі варіанти відповіді, які давали можливість виразити ступінь свого ставлення до питання, наприклад "так" - "частково" - "ні", або "відмінно" - "добре" - "задовільно". Для зручності обробки даних значення лінгвістичних змінних були подані числами від 1 (відсутність ознаки) до 3 або 4 (найбільш виражена ознака) у залежності від запитання. Таким чином, було утворено шкалу, яка характеризує ступінь прояву ознаки в умовних одиницях. Анкетування було проведено серед студентів Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди, навчальна діяльність яких відбувалась без застосування спеціальних засобів управління самостійною роботою в інформаційно-комунікаційному середовищі. Загальна кількість оброблених анкет - 149. До організації та проведення анкетування було залучено студентів-магістрантів кафедри інформатики: О. Міллер, А. Мудрак, О. Рябуху, О. Соловійову, Н. Ткаченко, В. Шершпок.

Аналіз розподілів відповідей студентів дає змогу дійти

висновку, що студенти педагогічного університету приділяють увагу самостійній роботі, володіють основними формами самостійної роботи, позитивно ставляться до неї як компоненту навчального процесу. Для виявлення особливостей реалізації самостійної роботи студентами, а саме, зв'язку між особистісними характеристиками студента, переважним вибором окремих форм самостійної роботи та успішністю навчання було проведено кореляційний аналіз за даними анкетування. Слід зазначити, що отримані дані є результатами самооцінки студентів і носять суб'єктивний характер. Оскільки не було проведено спеціального інструктажу й тренінгу з питань уніфікації самооцінки студентів за питаннями анкети, такі відповіді не є високо надійними, що, безумовно, позначилось на ефективності аналізу й дуже його ускладнило. Так, ми маємо справу із здебільшого низькими значеннями коефіцієнту кореляції, не маємо можливості з достатньою надійністю виділити внесок різних компонентів у статистичну залежність певних факторів. Але достатній обсяг вибірки дає підстави для висновків у випадках, коли отримані значення коефіцієнту кореляції перебільшують за абсолютною величиною критичне значення, яке для наявного обсягу вибірки становить 0,16.

За результатами аналізу визначаємо, що відомі в педагогіці положення стосовно самостійної роботи студентів підтверджуються. Так, студенти, які часто працюють самостійно, мають вищу успішність навчання (коефіцієнт кореляції 0,36). Самостійна робота не підмінює аудиторну, а, навпаки, доповнює її. Студенти, які часто працюють самостійно, частіше відвідують лекції (коефіцієнт кореляції 0,42). Це є ще одним аргументом на користь якісних лекцій, які стимулюють студентів до творчості й самостійності, спрямовують навчальну працю студента й дають йому можливість опанувати найбільш складні методологічні елементи навчального матеріалу ефективніше. Стосовно умов самостійної роботи слід зазначити, що вагома роль належить мотивації. Серед студентів, які часто працюють самостійно, більше тих, кому подобається майбутня професія (коефіцієнт кореляції 0,25). Серед статистично значущих факторів, які перешкоджають самостійній роботі, можна виділити переважання навчальними завданнями з

окремих предметів (коефіцієнт кореляції 0,19); лінощі, небажання (коефіцієнт кореляції 0,17); побутові умови (коефіцієнт кореляції 0,23); наявність улюбленої справи, що не співпадає з навчальним завданням (коефіцієнт кореляції 0,19); родинні обставини (коефіцієнт кореляції 0,21). Звісно, у кожного студента перешкоди самостійній роботі рівні, не завжди студент здатний самостійно оцінити значення тієї чи іншої перешкоди для себе, тому кореляція, яку вдалось виявити, є низькою, але вона статистично значуща на рівні значущості 0,05, що вважається в педагогіці достатнім для висновків про наявність зв'язку між випадковими величинами.

Аналізуючи особливості самостійної роботи, слід зазначити, що студенти, які часто працюють самостійно, частіше проробляють лекції при підготовці до лабораторних і практичних занять (коефіцієнт кореляції 0,25); використовують різні види самостійної роботи, а саме: конспектування обов'язкової літератури (коефіцієнт кореляції 0,32); ознайомлення з додатковою літературою (коефіцієнт кореляції 0,29); письмові відповіді на поставлені запитання (коефіцієнт кореляції 0,24); фіксування незрозумілих питань (коефіцієнт кореляції 0,23); обговорення питань з іншими студентами (коефіцієнт кореляції 0,22). Студенти, які часто працюють самостійно, серед інформаційних джерел частіше віддають перевагу додатковій літературі (коефіцієнт кореляції 0,22) й комп'ютерним програмам навчального призначення (коефіцієнт кореляції 0,27). Цікаво, що не виявлено статистично значущого зв'язку між самооцінкою частоти самостійної роботи й застосуванням інформаційних ресурсів Інтернет. Це не означає, що студенти не застосовують Інтернет, навпаки, як свідчать результати анкетування (рис. 1), більше 80% студентів стверджують, що віддають перевагу ресурсам Інтернет. Проте це ніяк не пов'язано з тим, приділяє студент увагу самостійній роботі чи ні. Можливо, відсутність такої кореляції пов'язана із значним розповсюдженням ресурсів Інтернет як джерела інформації в сучасній культурі молоді, і використання таких ресурсів не розглядається студентами виключно як елемент навчання, фахової підготовки. Отже, виникає питання щодо культури навчального застосування мережі Інтернет сучасними

студентами.

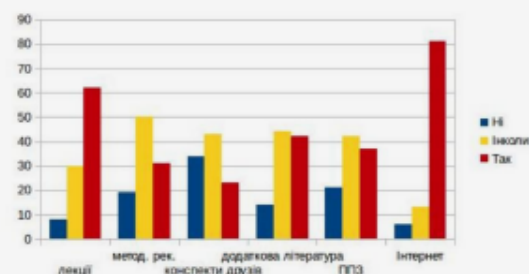

Рис. 1. Інформаційні ресурси самостійної роботи

Таку ж саме картину спостерігаємо стосовно зв'язку між активністю застосування студентами певних інформаційних джерел під час самостійної роботи (рис. 1) і успішністю навчання. Тільки активне застосування додаткової літератури має статистично значущу кореляцію з успішністю навчання (коефіцієнт кореляції 0,21). За наявним обсягом вибірки не можна стверджувати, що активність або пасивність у застосуванні інших джерел інформації, зокрема лекцій, методичних рекомендацій, конспектів і розробок інших студентів, комп'ютерних програм навчального призначення, інформаційних ресурсів Інтернет під час самостійної роботи впливає на успішність навчання.

Висновки:

1. Застосування ресурсів Інтернет є дуже поширеним під час самостійної роботи студентів, але має стихійний характер і не впливає належним чином на успішність навчання.
2. Управління самостійною роботою має передбачати спеціальні засоби в інформаційно-комунікаційному середовищі, спрямовані на підвищення ефективності застосування ресурсів Інтернет під час самостійної роботи студентів.

Перспективи продовження дослідження бачимо в розширенні експериментальної бази, розробці й апробації комплексу засобів

для ефективного управління самостійною роботою в інформаційно-комунікаційному середовищі.

Література:

1. Малихін О. В. Організація самостійної навчальної діяльності студентів вищих педагогічних навчальних закладів: теоретико-методологічний аспект : моногр. / О. В. Малихін. - Кривий Ріг : Видавничий дім, 2009. - 307 с.
2. Биков В. Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти : Монографія. – К. : Атіка, 2009. – 684 с.
3. Співаковський О.В., Львов М.С., Кравцов Г.М. Інноваційні методи управління інформаційними активами вищого навчального закладу // Комп'ютер у школі та сім'ї. Випуск 3. - Київ. - 2013. - С. 3-7.
4. Котова А. В. Визначення сутності та принцип організації самостійної роботи з іноземної мови / А. В. Котова // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. - Х., 2011. - № 18. - С. 109-116.
5. Шимко І. М. Дидактичні умови організації самостійної навчальної роботи студентів ВНЗ : автореф. дис. на здобуття ступеня канд. пед. наук за спец. 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / І. М. Шимко. - К., 2002. - 20 с.
6. Щербак Ю. А. Організація самостійної роботи майбутніх економістів у вищих навчальних закладах / Ю. А. Щербак // Науковий вісник Кременецького обласного гуманітарно-педагогічного інституту ім. Тараса Шевченка. Серія: Педагогіка. – Кременець : ВЦ КОГП ім. Тараса Шевченка, 2013. - Вип.2. - С. 44-52.
7. Мітрясова О. П. Сучасні інформаційні технології у практиці навчання вищої школи / О. П. Мітрясова // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. - 2013. - № 6 (32). - С. 375-383.
8. Пончикова М. М. Проблеми організації самостійної роботи філологічного спрямування для студентів - майбутніх учителів початкових класів [Електронний ресурс] / М. М. Пончикова // Науковий вісник Донбасу. Педагогічні науки. - 2013. - № 2 (22). - Режим доступу : <http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN22/13rptuprk.pdf>. - Заголовок з екрана.

ДИДАКТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЕЛЕКТРОННИХ ОСВІТНИХ РЕСУРСІВ

Бовтрук Наталія Сергіївна
НПУ імені М.П.Драгоманова

В даній статті проаналізовано електронні освітні ресурси, як технічні засоби навчально-виховного процесу. Визначено дидактична доцільність застосування електронних освітніх ресурсів у навчальному процесі вищої школи.

Інформатизація освіти і науки, будучи частиною глобального процесу, визнана однією з ключових технологій XXI століття, яка на найближчі десятиліття буде запорукою економічного зростання держави та основним двигуном науково-технічного прогресу.

Однією з проблем в є необхідність підвищення якості та забезпечення рівних можливостей доступу до освітніх ресурсів усіх навчаються, незалежно від форми навчання.

Відповідно до положення про електронні освітні ресурси [Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 01.10.2012 № 1060], під електронними освітніми ресурсами (ЕОР) розуміють навчальні, наукові, інформаційні, довідкові матеріали та засоби, розроблені в електронній формі та представлені на носіях будь-якого типу або розміщені у комп'ютерних мережах, які відтворюються за допомогою електронних цифрових технічних засобів і необхідні для ефективного організації навчально-виховного процесу, в частині, що стосується його наповнення якісними навчально-методичними матеріалами. ЕОР є складовою частиною навчально-виховного процесу, має навчально-методичне призначення та використовується для забезпечення навчальної діяльності вихованців, учнів, студентів і вважається одним з головних елементів інформаційно-освітнього середовища.

До основних видів ЕОР належать: електронний документ; електронне видання; електронний аналог друкованого видання; електронні дидактичні демонстраційні; інформаційна; депозитарій електронних ресурсів; комп'ютерний тест; електронний; електронний довідник; електронна бібліотека